

ikdenkvooruit.nl

Platform voor vrouwen die financieel vooruit willen.

Belangrijkste spaarpot vaak vergeten bij scheiding

25 februari 2019

Marja en Hans ontving ik in mijn praktijk voor financiële planning. Ze hadden al een aantal sessies bij de scheidingsmediator erop zitten, maar kwamen er maar niet uit. Hans heeft een nieuwe (piepjonge) vriendin en wil scheiden. Voor Marja een flinke klap en nu dreigt ze ook nog het huis te moeten verlaten. Bij de mediator hebben ze al veel discussies gevoerd zoals: 'wie gaat de kleding betalen van onze puberende dochters?'. Dan is er nog de inboedel: 'wie krijgt wat en hoe bepalen we de waarde?'. Allemaal belangrijke zaken die ook nog eens emotioneel beladen zijn. Maar één ding was bij de mediator nog niet aan de orde gekomen: het pensioen. En laat juist daar vaak het grote geld zitten!

Pensioen is bij een scheiding het ondergeschoven kindje

De situatie van Marja en Hans is geen uitzondering. En als het pensioen al aan de orde komt, dan wordt vaak alleen het scheidingsformulier voor de pensioenuitvoerder ingevuld. Met dit formulier laat je de pensioenuitvoerder weten dat je gescheiden bent en dat het pensioen verdeeld moet worden. Maatwerk komt vrijwel nooit voor, terwijl dat in de meeste situaties wenselijk is. Het meeste geld zit (naast de woning) namelijk vaak in de pensioenpot. Hoeveel geld denk je dat er in een pensioenpot moet zitten om iemand vanaf zijn 67ste van bijvoorbeeld € 30.000 per jaar te voorzien? Waarschijnlijk een stuk meer dan de waarde van jullie inboedel. Om die reden is het altijd slim om pensioenzaken tijdens een scheiding te bespreken en indien nodig de pensioenpot anders te verdelen.

Tip: Iedereen kan inzien hoeveel pensioen er is opgebouwd. Log met je DigiD in op [mijnpensioenoverzicht](#). Dit geeft je een goed overzicht van je ouderdomspensioen.

Is de huidige wettelijke pensioenverdeling wel de beste keuze voor jou?

De standaard pensioenverdeling heet 'verevening'. Het is in de wet zo geregeld dat jij de helft van het ouderdomspensioen van je ex krijgt. Het gaat dan om het deel ouderdomspensioen dat tijdens jullie huwelijk is opgebouwd. Dit krijg je pas als hij met pensioen gaat. Er zijn situaties waarin 'verevening' niet per se de beste keuze is. Stel dat jij 10 jaar ouder bent dan je ex dan kan je lang op je pensioendeel wachten! Als je 10 jaar jonger bent dan krijg je je pensioendeel misschien boven op je salaris, ofwel tegen een hoog belastingtarief. Bovendien moet je dit pensioendeel zelf bij je ex gaan verhalen als je bent vergeten het formulier bij je scheiding in te vullen. Ik zie vaak dat mensen zich pas bewust worden van deze consequenties als de pensioenleeftijd bereikt is. Dat is dan pas jaren na de echtscheiding. Op dat moment kun je niks meer veranderen en ben je te laat. De pensioenuitvoerder verwerkt namelijk alleen de afspraken die mensen zelf tijdens de echtscheiding gemaakt hebben.

Tip: Ben je al gescheiden? Check in het convenant wat jullie hebben afgesproken over het pensioen. Zorg dat het formulier binnen 2 jaar is ingestuurd.

Conversie wordt de nieuwe standaard en het nabestaandenpensioen vervalt

Naast de standaard wettelijke methode die 'verevening' heet kun je kiezen tussen twee andere opties: 'verrekening van het pensioen met ander vermogen' (zoals bij de oplossing van Hans en Marja) of 'conversie'. Minister Koolmees van Sociale Zaken wil dat 'conversie' de nieuwe standaard wordt. Dat betekent dat het pensioendeel waar jij recht op hebt direct in jouw eigen potje belandt. Dit potje keert uit als jij met pensioen gaat. Zeker bij een leeftijdsverschil is dat wel zo praktisch. Deze nieuwe standaard doet in de media veel stof opwaaien. Je leest links en rechts waarschuwingen zoals: "Let op, er is straks na een scheiding geen nabestaandenpensioen meer". Dat is inderdaad het geval. Het nabestaandenpensioen gaat namelijk bij 'conversie' direct in jouw afgesplitste pensioenpotje. De vraag is of dat erg is.

Het nabestaandenpensioen is voor jou een uitkering als je ex overlijdt. Na de scheiding heet dit 'bijzonder nabestaanden pensioen'.

Wat gebeurt er als ik partneralimentatie ontvang en mijn ex-partner overlijdt?

Je kunt in financiële problemen komen als je partneralimentatie ontvangt en je ex overlijdt. In dat geval lijkt nabestaandenpensioen wel handig, maar uit ervaring blijkt dat dit ook bij de huidige wettelijke regeling toch vaak te weinig is. Soms is er zelfs helemaal geen nabestaandenpensioen na een scheiding. Dit ligt namelijk aan de regeling van de pensioenuitvoerder.

Tip: Het kan voorkomen dat je in financiële problemen komt na het overlijden van je ex partner. Dit risico kun je verkleinen door een simpele overlijdensrisicoverzekering af te sluiten. Dit kan de partneralimentatie nu en na de nieuwe wetgeving opvangen.

Marja en Hans kozen voor andere afspraken die ze vastlegden in een convenant

Bij Marja en Hans was er een prima oplossing mogelijk: Marja wilde graag het huis. De hypotheek was laag en die kon ze makkelijk betalen. Ze had alleen geen geld om Hans uit te kopen. Hans had een goed gevulde pensioenpot. Samen besloten ze dat Marja het huis kreeg (met de volledige overwaarde) en Hans behield het hele pensioen. Marja had nu weliswaar geen pensioen, maar omdat ze de woning later kan verkopen (bijvoorbeeld als haar puberdochter de deur uit zijn) heeft ze een mooie oudedagsvoorziening.

Vergeet de fiscale haken en ogen niet

Aan de oplossing van Marja en Hans zitten wel een aantal fiscale haken en ogen. Maar die kunnen met goede fiscale afspraken in een convenant worden opgelost. In de praktijk merk ik dat goede fiscale afspraken in het convenant vaak ontbreken. De belastingaangifte die je doet na de scheiding kan dan voor nare verrassingen zorgen. Laat je hier dus goed over adviseren.

Ga niet zomaar uit van de standaard, goede pensioenafspraken zijn vaak maatwerk

Mijn voorkeur gaat uit naar maatwerk. Toch vind ik het nieuwe wetsvoorstel van Minister Koolmees zo gek nog niet. Het blijkt namelijk in de praktijk dat niet alleen de normale burger moeite heeft met het pensioen, maar ook veel scheidingsbegeleiders. Mijn tip is om het pensioen bij je scheiding goed uit te (laten) zoeken. Hoewel de verdeling van jullie inboedel op korte termijn belangrijker lijkt, zit het grote geld doorgaans in de pensioenpot!

Namen zijn om privacyredenen veranderd.